

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer: 2015-0021

Klageren: XX
2920 Charlottenlund

Indklagede: Metroselskabet I/S v/Metro Service A/S
CVRnummer: 21 26 38 34

Klagen vedrører: Kontrolafgift på 750 kr. for manglende rejsehjemmel, da klageren var checket ind på en medrejsendes rejsekort, som ikke fulgtes med klageren.

Ankenævnets sammensætning: Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak
Stefan Krehbiel
Asta Ostrowski
Torben Steenberg

SAGSFREMSTILLING:

Klageren reklameret til indklagede: 9. januar 2015

Klagegebyr modtaget i ankenævnet: 26. januar 2015

Sagens omstændigheder:

Klageren og en medrejsende skulle den 9. januar 2015 rejse fra Klampenborg st. til Lufthavnen st. Som rejsehjemmel anvendte de et rejsekort anonymt, som de begge var checket ind på. De ville rejse med regionaltoget fra Klampenborg st., men da regionaltoget var aflyst, løb de over og tog S-toget. Ifølge klageren var der panik grundet den opståede forsinkelse, og de måtte på Nørreport st. løbe til Metroen. På grund af hastværket med at få dørene til metroen lukket, blev klageren og den medrejsende skilt af en steward, og kun klageren nåede at stige ind i metroen, før dørene lukkede.

Efter Metroen havde forladt Lergravsparken st., var der kontrol af klagerens rejsehjemmel, hvor han klokken 10.38 blev pålagt en kontrolafgift for manglende rejsehjemmel. Stewarden har på kontrolafgiften noteret følgende: *"pax siger at det har en rejsekort men det har sin ven og det kom væk fra hinanden"*

Klageren anmodede samme dag Metro Service om annullering af kontrolafgiften med henvisning til, at de begge var checket ind på rejsekort, at deres planlagte tog fra Klampenborg st. blev aflyst, hvorfor de i løb skiftede til metro på Nørreport, hvor klageren og den medrejsende kom fra hinanden, da denne blev holdt tilbage af en steward. Derfor kunne klageren ikke forevise nogen rejsehjemmel ved kontrollen.

Metro Service fastholdt den 14. januar 2015 kontrolafgiften med henvisning til selvbetjeningsprincippet, samt at det kun er tilladt at rejse flere på et rejsekort, hvis rejsekortet kan fremvises på forlangende under hele rejsen, hvorfor alle rejsene skal følges ad under hele rejsen. Yderligere anførte de, at klageren ikke fulgtes med rejsekortindehaveren, og at han derfor ikke kunne forevise gyldig rejsehjemmel.

23.02.2015	Mandag	07:05 - 07:05	(0 min)	24.02.2015	Ørdrup st. (tog)	Ørdrup st. (tog)	1 voksen	0	70,00	328,10
18.02.2015	Onsdag	09:45 - 09:01	(17 min)	19.02.2015	Ørdrup st. (tog)	Østerport st. (tog)	1 voksen	0	25,00	390,10
02.02.2015	Mandag	06:35 - 07:14	(38 min)	03.02.2015	Klampenborg st. (S-tog)	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	1 voksen	1	24,40	421,10
09.01.2015	Freitag	09:51 - 10:30	(35 min)	13.01.2015	Klampenborg st. (S-tog)	Lufthavns st. (Metro)	2 voksne	1	61,00	445,50
13.12.2014	Lørdag	10:46 - 11:40	(54 min)	14.12.2014	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	Hellerup st. (tog)	1 voksen	1	15,00	506,50
12.12.2014	Freitag	06:56 - 07:32	(36 min)	14.12.2014	Klampenborg st. (S-tog)	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	1 voksen	1	24,40	522,50
19.11.2014	Onsdag	21:57 - 21:57	(0 min)	21.11.2014	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	1 voksen	1	70,00	46,90
19.11.2014	Onsdag	07:35 - 08:14	(39 min)	20.11.2014	Klampenborg st. (S-tog)	Københavns Lufthavn, Kastrup st. (tog)	1 voksen	1	30,50	116,90
17.11.2014	Mandag	15:03 - 15:10	(7 min)	18.11.2014	Christianshavn st. (Metro)	Kongens Nytorv st. (Metro)	1 voksen	1	15,00	147,40
07.11.2014	Freitag	17:33 - 17:59	(26 min)	08.11.2014	Christianshavn st. (Metro)	Ørdrup st. (tog)	2 voksne	1	50,00	162,40
30.10.2014	Torsdag	19:28 - 19:49	(21 min)	01.11.2014	Christianshavn st. (Metro)	Hellerup st. (tog)	1 voksen	1	12,00	212,40

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren: Ønsker kontrolafgiften annulleret og har til støtte herfor gjort gældende,

at han og hans kammerat fulgtes ad med bagage, og de var checket ind på ét rejsekort,

at de ved skiftet fra S-tog til Metro på Nørreport st. blev adskilt i døren til metroen af en Metro Steward,

at han ikke havde mulighed for at stå ud af metroen igen på Nørreport st.,

at det var stewardens skyld, at han blev adskilt fra sin rejsekammerat,

at hele hændelsesforløbet starter med, at regionaltoget blev aflyst, hvilket de først kunne se, da de stod på Klampenborg st. Dette forårsagede panik, og hvis regionaltoget havde kørt som planlagt, var de aldrig blevet adskilt i metroen, og han havde aldrig fået en kontrolafgift,

at uanset hvad har han betalt for sin rejse på kammeratens rejsekort, og det er urimeligt at pålægge en kontrolafgift, når Metro Service kan se, at der er to, som er checket ind samtidig på Klampenborg st. på det pågældende rejsekort.

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgiften og har til støtte gjort gældende,

at Metroen i lighed med de øvrige kollektive trafikmidler i Hovedstadsområdet kører efter et selvbetjeningssystem, hvor det er passagerens eget ansvar selv at sikre sig, at rejsehjemmel er gyldig og gælder til hele rejsen samt ved billetkontrol at kunne fremvise den gyldige rejsehjemmel på forlangende,

at det i tilfælde, hvor der ikke på forlangende kan forevises gyldig rejsehjemmel, må accepteres at skulle betale en kontrolafgift, der for en voksen udgør 750 kr. Denne grundregel er en forudsætning for det selvbetjeningssystem, der gælder for rejser med kollektiv transport i Hovedstadsområdet. Ovenstående fremgår også af De fælles Rejseregler, som er tilgængelige på www.m.dk, samt af informationstavlerne som er opsat på alle stationer,

at klager i den konkrete sag bliver billetteret den 9. januar 2015 kl. 10.38 på strækningen Lergravsparken st. til Københavns Lufthavn. Klageren kunne ikke fremvise rejsehjemmel, hvorfor der blev udstedt en kontrolafgift efter gældende retningslinjer,

at klageren i sin henvendelse til Metro skriver, at han rejste sammen med en anden person, og at klageren var checket ind på ledsagerens rejsekort. Iflg. klageren blev de to personer adskilt på Nørreport st. ved en metromedarbejders mellemkomst, således at rejsekortindehaveren blev på perronen, mens klageren var ombord på toget,

at det er korrekt, at en del af stewardernes arbejdsopgaver på især de travleste stationer består i at fordele passagererne jævnt ved alle indgangsdøre til toget og navnlig på de strækninger, der kører til og fra Lufthavnen, hvor passagererne ofte medbringer større bagage. Dette gøres dels for at undgå for stort passagerpres ved de døre, der ligger nærmest fx rulletrapper og dels for at sikre, at dørene ikke bliver forhindret i at lukke, når signalet til afgang lyder med deraf følgende forsinkelser,

at det er bekræftet ved henvendelse til Rejsekort, at der er checket to personer ind på klagerens kammerats rejsekort. Da det nævnte rejsekort er af typen 'Anonym' kan reglen om efterfølgende visning af rejsehjemmel ikke finde anvendelse i den konkrete sag, da der her ikke er tale om personlig rejsehjemmel,

at de bemærker, at klageren i sin henvendelse skriver '*Og skiftede til Metroen på Nørreport (i løb)*'. Det er derfor ikke umuligt, at klager og ledsager blev adskilt fra hinanden da de hastede ned ad rulletrappen for at springe ombord på toget. Metros personale vil dog aldrig forhindre personer, som oplyser at rejse sammen, i at stige ombord sammen eller vente sammen på perronen,

at klageren først blev billetteret på strækningen mellem Lergravsparken st. og Københavns Lufthavn. Hvorfor klageren havde mulighed for enten at stå af på en af de mellemliggende stationer eller kontakte kontrolrummet via et af de gule opkaldspunkter, som findes i alle tog,

at når flere rejser sammen på en fælles rejsehjemmel, er man som passager nødt til at sikre sig at forblive i hinandens selskab under hele rejsen,

at klageren ikke har udvist rimelige bestræbelser på at finde sammen med sin ledsager ved enten at stå af på næste station, eller alternativ anvende det gule opkaldspunkt.

Et upersonligt/anonymt rejsekort er at sammenligne med klippekort og billetter – disse er alle 3 upersonlige, hvorfor efterfølgende visning ikke vil blive accepteret. Upersonlige rejsekort, klippekort og billetter er alene gyldig af ihænde-haver på billetteringstidspunktet.

Det er muligt, ved brug af disse typer rejsehjemmel, enten at være flere checket ind på et anonymt rejsekort eller dele klip på et klippekort alternativt dele en billet, så længe der er tilstrækkeligt med zoner – eneste krav er, at rejsen foretages samlet samt, at der ved billettering gøres opmærksom på, at der deles zoner eller køres på fælles rejsekort.

Det er korrekt, at der er checket to personer ind på Anonymt Rejsekort nummer 30843xxxxx den 9. januar 2015. Imidlertid er der tale om et anonymt, upersonligt rejsekort, og de kan således ikke vide, hvem, der er checket ind på det anonyme kort. Af De fælles Rejseregler fremgår det, at efterfølgende visning af upersonlig rejsehjemmel ikke vil blive accepteret, se nedenstående uddrag af rejsereglerne:

2.5 Kontrol af rejsehjemmel

Gyldig rejsehjemmel skal kunne vises frem for kontrolpersonalet under hele rejsen, ved udstigning, i metroen indtil metroens område forlades, og i S-tog og lokalbanetog indtil perronen forlades.

DSB tilbyder for nogle billettyper køb af Print-Selv billet. Print-Selv billet på papir eller skærm skal sammen med det valgte ID vises ved billetkontrol. Hvis billetten vises på skærm, skal skærmen være så stor, at billetten i sin helhed umiddelbart kan aflæses, og billettens strejkode scannes.

5

Det er kundens ansvar, at alle oplysninger i mobilprodukter kan vises til kontrolpersonalet, f.eks. ved at der kan scrolles eller bladres efter behov eller ved at give telefonen til kontrolpersonalet. Mobilproduktets gyldighed skal kunne verificeres ved at kontrolpersonalet sender en kontrolbesked eller foretager kontrolopringning til det telefonnummer, hvortil mobilproduktet er bestilt.

Kan gyldig rejsehjemmel ikke fremvises på forlangende, vil en efterfølgende visning ikke blive accepteret, jf. dog pkt. 2.6 om rejse uden periodekort.

Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrolpersonalet skønner det nødvendigt.

2.6 Kontrolafgift

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder korrekt ind-checket rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, og denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Kunder, der rejser på andres personlige kort eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser også uden gyldig rejsehjemmel.

Kontrolafgiften udgør 750 kr. for voksne og 375 kr. for børn og hunde. For cykler er

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER:

Retsgrundlaget:

Ifølge § 2, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 969 af 08. oktober 2009 om lov om jernbaner, gælder loven også for metroen. Af § 23 fremgår det, at transportministeren fastsætter regler om jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort).

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

Fra de fælles rejseregler for Hovedstadsområdet:

2.3 Generelle principper

Kunden skal ved modtagelsen af rejsehjemmel sikre sig, at det udleverede svarer til det ønskede.

Kunden skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen. Det er kundens ansvar at sikre sig dette. Dette gælder også ved rejser med bus. Chaufføren udfører ikke systematisk billetkontrol, men kan give vejledning på kundens forespørgsel.

Rejsehjemmel giver ikke adgang til en bestemt afgang, medmindre dette fremgår af billetten, og der garanteres ikke en siddeplads. For visse tog kan DSB opkræve særlige tillæg. Dette vil fremgå af køreplanen for det pågældende tog.

Hvis rejsehjemlens tidsgyldighed udløber under rejsen, gælder den ikke længere end til førstkomende endestation. For rejsekort gælder dog særlige regler.

2.3.2 Særligt om rejsekort

Rejsekort, udstedt af Rejsekort A/S, kan benyttes som rejsehjemmel. Rejsekort skal være checket ind, inden rejsens start. Rejsekort skal også checkes ind hver gang der stiges ind i en bus, et tog eller i metro, og checkes ud ved rejsens afslutning. Det er kundens ansvar, at rejsekort er korrekt indstillet til den/de kunder, der rejser på kortet.

For rejser med rejsekort gælder reglerne i rejsekort kortbestemmelser og rejsekort rejseregler, jf.

www.rejsekort.dk.

2.5 Kontrol af rejsehjemmel

Gyldig rejsehjemmel skal kunne vises frem for kontrolpersonalet under hele rejsen, ved udstigning, i metroen indtil metroens område forlades, og i S-tog og lokalbanetog indtil perronen forlades.

DSB tilbyder for nogle billettyper køb af Print-Selv billet. Print-Selv billet på papir eller skærm skal sammen med det valgte ID vises ved billetkontrol. Hvis billetten vises på skærm, skal skærmen være så stor, at billetten i sin helhed umiddelbart kan aflæses, og billettens strejkode scannes.

Det er kundens ansvar, at alle oplysninger i mobilprodukter kan vises til kontrolpersonalet, f.eks. ved at der kan scrolles eller bladres efter behov eller ved at give telefonen til kontrolpersonalet. Mobilproduktets gyldighed skal kunne verificeres ved at kontrolpersonalet sender en kontrolbesked eller foretager kontrolopringning til det telefonnummer, hvortil mobilproduktet er bestilt.

Kan gyldig rejsehjemmel ikke fremvises på forlangende, vil en efterfølgende visning ikke blive accepteret, jf. dog pkt. 2.6 om rejse uden periodekort.

Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrolpersonalet skønner det nødvendigt.

2.6 Kontrolafgift

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder korrekt ind-checket rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, og denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker.

Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Kunder, der rejser på andres personlige kort eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser også uden gyldig rejsehjemmel.

Kontrolafgiften udgør 750 kr. for voksne og 375 kr. for børn og hunde. For cykler er afgiften 100 kr.

(...)

Kontrolafgiften udgør i ovennævnte tilfælde rejsehjemmel til en uafbrudt rejse til den station på strækningen, som kunden oplyser, og kun med det selskab der har udstedt afgiften. I busser udgør kontrolafgiften rejsehjemmel til bussens endestation.

Kunder, som ikke har checket rejsekort ind ved skift af transportmiddel, rejser også uden gyldig rejsehjemmel. I denne situation udgør kontrolafgiften 50 kr.

Kunden skal legitimere sig ved kørekort eller andet retsgyldigt dokument med foto og kvittere for modtagelse af kontrolafgift, hvoraf fremgår navn, adresse, fødselsdato og underskrift. Der kan foretages opslag i CPR-registeret til identifikation eller kontrol af kundens oplysninger. Kunden skal ved sin underskrift bekræfte rigtigheden af de angivne oplysninger.

Selskaberne kan nedsætte kontrolafgiften til 125 kr. mod samtidig betaling af den ordinære billetpris, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Kunder, der har et gyldigt personligt periodekort, men ikke kan forevise det ved kontrol, kan hos Movia, Lokalbaneln, Regionstog, Metro og DSB Øresund få kontrolafgiften nedsat til 125 kr., såfremt kopi af periodekortet fremsendes til kundecenteret hos det selskab, som har udstedt kontrolafgiften senest 14 dage efter kontrolafgiftens udstedelse. Hos Lokalbaneln kan periodekortet også forevises i et betjent billetsalg.

Kunder, der hos DSB er tilmeldt "Glem-kort" ordningen og ved kontrol i DSB-tog ikke kan forevise deres periodekort, kan ved at identificere sig med CPR-nummer, 2 gange pr. løbende år rejse i periodekortets gyldighedsområde uden at betale kontrolafgift.

Selskaberne kan ændre størrelsen af kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer.

Selskaberne kan opkræve gebyr for at sende betalingspåmindelser. Betales gælden ikke efter en eller flere rykkere, overdrages fordringen til inddrivelse via SKAT. Ved overtagelse af gælden beregner SKAT sig et gebyr, der tillægges gælden.

Enhver indbetaling på kontrolafgiften anvendes først til dækning af eventuelle påløbne, ikke-betalte renter og gebyrer og dernæst til afdrag på selve hovedstolen.

Den konkrete sag:

Klageren kunne ved kontrollen den 9. januar 2015, efter at metroen havde forladt Lergravsparken st., ikke forevise gyldig rejsehjemmel, da han på Nørreport st. var blevet adskilt fra sin medrejsende, som havde rejsekortet i sin besiddelse.

Det fremgår af de fælles rejseregler for Hovedstadsområdet punkt 2.6, at passageren skal kunne forevise gyldig rejsehjemmel på forlangende.

Kontrolafgiften blev dermed pålagt med rette.

Ankenævnet har en fast praksis, hvorefter efterfølgende forevisning af upersonlig rejsehjemmel ikke kan tages i betragtning ved bedømmelsen af, om der ved kontrollen blev forevist gyldig rejsehjemmel. Det anonyme rejsekort, som klageren efterfølgende har oplyst, at rejsen blev foretaget på, kan derfor ikke indgå i sagens behandling, idet ankenævnet sidestiller et sådant kort med upersonlige klippekort og andre upersonlige billetter.

Det bemærkes, at klageren valgte at blive om bord på metroen, selv om han måtte have været vidende om, at den medrejsende, som havde rejsekortet i hænde, ikke var kommet om bord.

Herefter finder ankenævnet, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at klageren skal fritages for kontrolafgiften.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

Metro Service er berettiget til at opretholde kontrolafgiften på 750 kr.

Da klageren ikke har fået medhold, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. vedtægterne § 26, stk. 4 modsætningsvist.

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

På ankenævnets vegne, den 23. juni 2015

Tine Vuust
Nævnformand